

Diasporos kultūros ekspertė Vilma Dobilaitė: „Mūsų stiprybė slypi gebėjime jungti skirtingas patirtis, kultūras ir kartas“

„Yra daugybė būdų garsinti Lietuvos vardą pasaulyje. Viena didžiausių potencialą turinčių jėgų yra diaspora. Jos stiprybė yra ne pareiga, o pašaukimas - tai, ką žmonės daro iš širdies, vedami savo profesijos, talento ir meilės Lietuvai“, - pabrėžia Ispanijos lietuvė Vilma Dobilaitė.

Pasauliolietuvis.lt | Justina Mikeliūnaitė

Vilmos Dobilaitės asmeninio archyvo nuotraukos

Po dvidešimties metų darbo Lietuvos konsulate Valensijoje (nuo pat jo įkūrimo) ji nutarė visą savo laiką ir energiją skirti kultūrai, kuri visuomet buvo neatsiejama moters veiklos dalis. O su vienu naujausių ir širdžiai artimiausių pašnekovės projektų pasaulio lietuviai turės progą susipažinti jau liepos pabaigoje Plungėje. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos lyderių suvažiavimo metu liepos 23 d. Žemaičių dailės muziejuje Oginskio rūmuose bus atidaryta V. Dobilaitės kuriojama paroda „M. K. Čiurlionis. Laisvės preliudas“.

Pasak V. Dobilaitės, šis Čiurlionio sugrįžimas į Lietuvą yra daugiau nei kultūrinis įvykis. Čiurlionis yra pasaulinio masto kūrėjas, tačiau kartu vienas stipriausių mūsų kultūrinės tapatybės simbolių. Tai priminimas, kad mūsų kultūra gyvena ne tik muziejuose ar archyvuose, bet ir žmonių atmintyje, bendruomenėse, dainose bei perduodamose vertybėse.

Su Vilma Dobilaite kalbamės apie naujas jos pareigas ir išsipareigojimus, tikslus ir galimybes stiprinti diasporos menininkų bendradarbiavimą ne tik su Lietuva, bet ir tarpusavyje. Šiais metais Vilma grįžo į Ispanijos lietuvių bendruomenę ir tapo kultūros srities veiklų koordinatore, taip pat buvo patvirtinta ir Lietuvos kultūros tarybos eksperte diasporos kultūros srityje.

Tai tarsi natūrali jos ilgametės veiklos dirbant konsulate tąsa. Dar iki darbo konsulate, studijuodama Valensijos universitete, Vilma aktyviai prisidėjo prie Lietuvos pristatymo Ispanijoje ir glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos ambasada Madride, todėl didelė profesinio gyvenimo dalis buvo susijusi su Lietuvos atstovavimu ir ryšių tarp abiejų šalių stiprinimu.

Vilma Dobilaite

Daugiau nei du dešimtmečius ji stebėjo, kaip augo lietuvių bendruomenė, stiprėjo

Lietuvos ir Ispanijos santykiai, kaip keitėsi mūsų šalies matomumas tarptautinėje erdvėje. Kultūra daugybę metų yra vienas svarbiausių lietuvių įrankių pasakojant pasauliui apie savo šalį ir jos žmones.

Filologė, fotografė, lietuviybės puoselėtoja V. Dobilaite gyvendama Ispanijoje daugiau nei du dešimtmečius organizavo parodas, kultūrinius projektus, menininkų susitikimus ir iniciatyvas, kurios padėjo pristatyti Lietuvą, jos kūrėjus, istoriją ir kultūros paveldą. Tad šis profesinis pokytis – ne nauja kryptis, o, pasak V. Dobilaite, galimybė visą savo energiją ir sukaupytą patirtį skirti kultūrai, kuri yra viena stipriausių priemonių kurti ryšiams tarp žmonių ir šalių.

O raktas į ilgamečius, tvarius, įkvepiančius kultūrinius ryšius ir netikėtas pažintis bei prasmingus sprendimus – smalsumas, aktyvumas išitraukiant į vietos menininkų ar organizacijų renginius ir iniciatyvas, gebėjimas išnaudoti progas nieko neatidedant. Savo prisistatymą ji visuomet pradeda taip: aš Vilma iš Lietuvos.

Kaip jaučiatės šiame pokyčių etape? Su kokia vizija imatės naujų pareigų bendruomenėje ir Lietuvos kultūros taryboje? Kokius tikslus sau keliate?

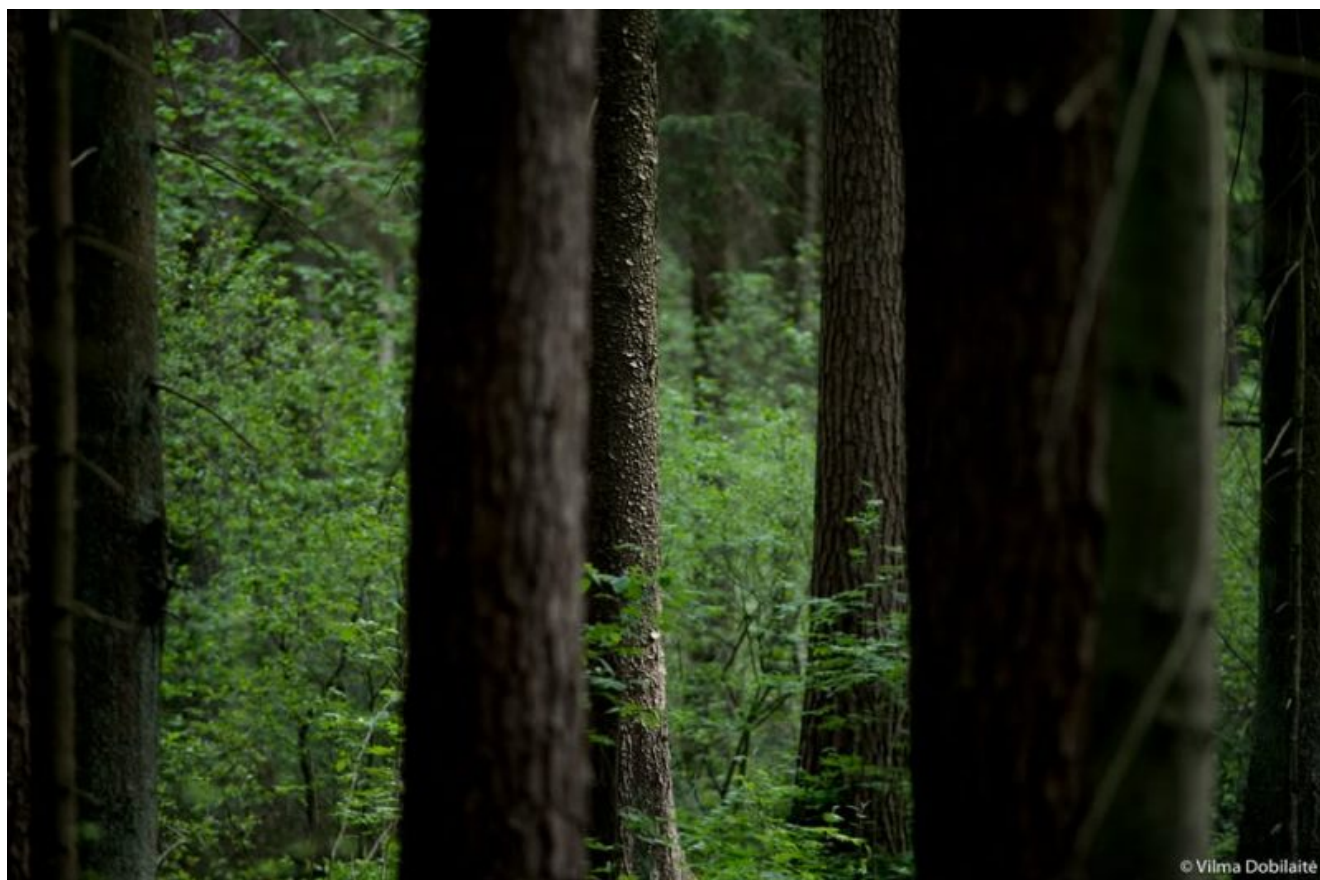
Naujas pareigas priimu kaip atsakomybę ir galimybę stiprinti ryšius tarp Lietuvos ir pasaulio lietuvių, skatinti bendradarbiavimą tarp kūrėjų, institucijų ir bendruomenių.

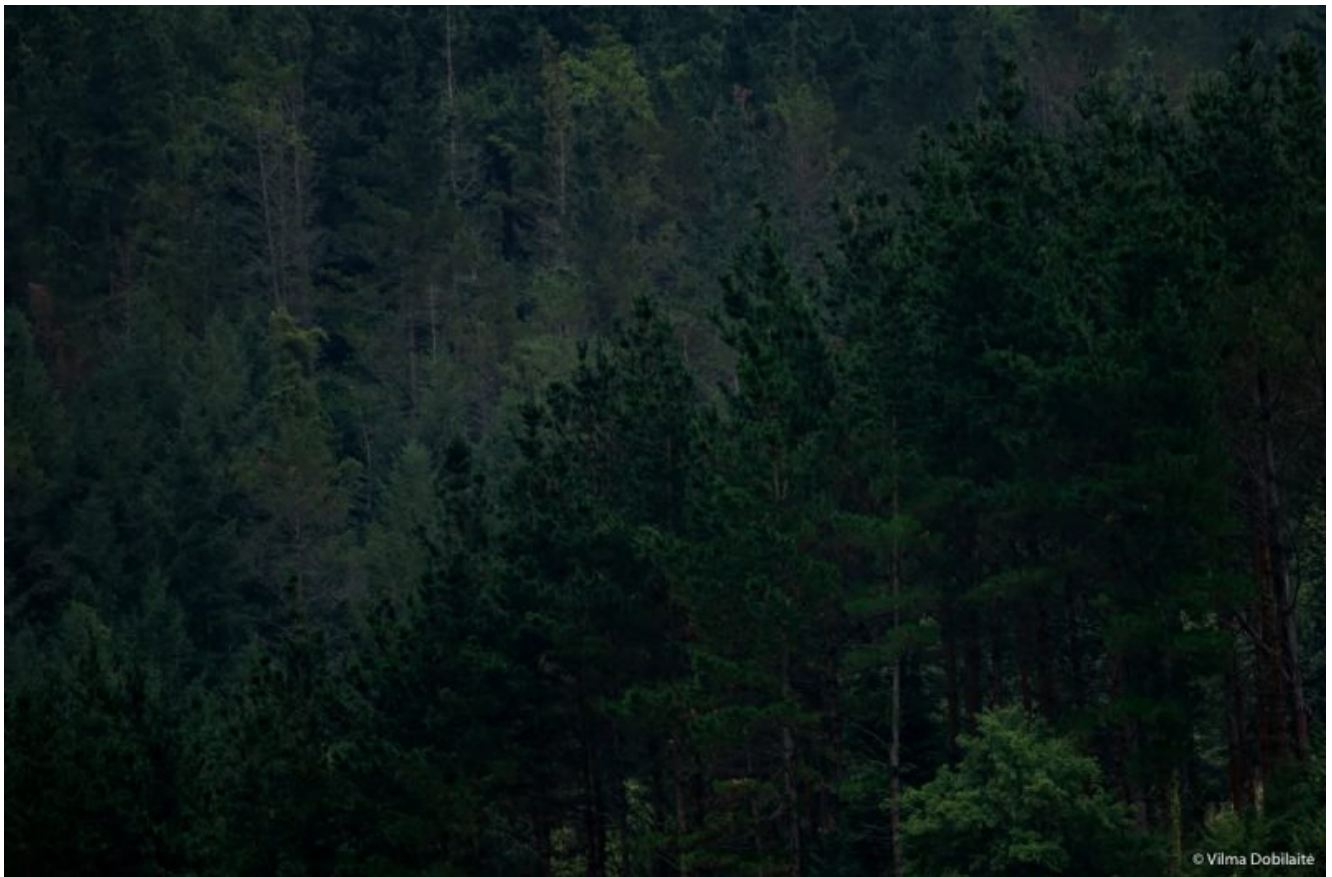
Mano vizija – kurti atvirą kultūrinį tinklą, kuriame diaspora būtų ne kultūros vartotoja, o aktyvi jos kūrėja ir ambasadorė. Lietuvos kultūros taryboje sieksiu prisidėti prie didesnio diasporos kultūros matomumo, o bendruomenėje – skatinti projektus, kurie vienytų skirtingas kartas, šalis ir patirtis.

Matau galimybę prisidėti prie stipresnio pasaulio lietuvių kultūrinio bendradarbiavimo. Norėčiau skatinti ryšius tarp skirtingose šalyse gyvenančių kūrėjų, institucijų ir bendruomenių, padėti rasti naujiems tarptautiniams projektams ir stiprinti diasporos kultūros matomumą Lietuvoje.

Man svarbu, kad pasaulio lietuviai būtų matomi ne tik kaip Lietuvos kultūros skleidėjai, bet ir kaip aktyvūs jos kūrėjai. Tikiu, kad mūsų stiprybė yra gebėjimas jungti skirtingas patirtis, kultūras ir kartas, išsaugant gyvą ryšį su Lietuva. Šiandien savo vaidmenį matau kaip kultūrinio dialogo ir bendradarbiavimo

skatintojos – žmogaus, kuris jungia žmones, idėjas ir kultūras.

rpt

Vilmos Dobilaitės fotografijų paroda *Miške*. Projektas įkvėptas M.K.Čiurlionio simfonijos *Miške* bei Antano Baranausko poemos *Anykščių šilelis*. Paroda buvo atidaryta pirmą kartą Valensijoje meno galerijoje *Vaidus*, galerijos savininko Vaido Gaižausko kvietimu. Vėliau paroda buvo eksponuota Madride esančiame lietuvių bare *Savas*.

Kultūra yra vienas iš būdų kalbėti pasauliui apie Lietuvą – kokią svarbiausią žinią norisi ištransliuoti apie mūsų šalį ir mūsų menininkus Ispanijoje ir tarptautiniame lauke?

Norėčiau, kad pasaulis Lietuvą matytų kaip kūrybingą, modernią ir atvirą šalį, kuri kartu puoselėja savo kultūrinės šaknis ir vertina savo paveldą. Nors pastaraisiais metais Lietuvos vardas tarptautinėje erdvėje tapo žinomesnis, mūsų kultūrą daugelis dar tikatrandą. Todėl kiekvienas projektas, paroda ar kultūrinis susitikimas tampa galimybepapasakoti apie Lietuvą, jos žmones, istorijas ir

kūrybą.

Lietuvos menininkai pasižymi jautrumu, originalumu ir gebėjimu kalbėti universalios temomis. Nuo M. K. Čiurlionio, Jono Meko ir Jurgio Mačiūno iki šiuolaikinių kūrėjų matome stiprų ryšį tarp žmogaus ir gamtos, atminties ir tapatybės, tradicijos ir šiuolaikiškumo, laisvės ir kūrybos. Tai temos, kurios suprantamos ir aktualios visame pasaulyje.

Man labai svarbu parodyti, kad Lietuva nėra Europos pakraštys. Ji yra aktyvi Europos kultūrinio dialogo dalyvė, turinti savitą balsą, išskirtinę kultūros istoriją ir didžiulį kūrybinį potencialą. Norėčiau, kad tarptautinė auditorija pažintų Lietuvą – ne tik jos geografiją ar istoriją, bet ir kultūrą, kuri geba kurti prasmingus tiltus tarp skirtingų šalių ir žmonių.

Čiurlionis fotografas pirmą kartą už Lietuvos ribų pristatytas per jo 150-ąją gimtadienį. Vilma Dobilaite su Čiurlionio muziejaus generaline direktore Daina Kamarauskiene ir Vaiva Laukaitiene, Čiurlionio rinkinio vedėja.

Kaip manote, ar Lietuva pakankamai pažįsta diasporos menininkus, o ir

patys skirtingose šalyse gyvenantys skirtingų kartų ar sričių kultūros žmonės – ar turi pakankamai progų bendrauti, bendradarbiauti tarpusavyje, kurti drauge?

Pastaraisiais metais situacija gerėja, tačiau erdvės augti dar tikrai yra. Diasporoje gyvena daug talentingų kūrėjų, kurie savo darbais prisideda prie Lietuvos vardo garsinimo pasaulyje, tačiau jų veikla ne visada pasiekia Lietuvos kultūros lauką.

Taip pat manau, kad skirtingose šalyse gyvenantys kultūros žmonės galėtų dažniau bendradarbiauti tarpusavyje. Kartais trūksta ne noro, o platformų ir galimybių susitikti, keistis idėjomis ir kurti bendrus projektus.

Norėčiau matyti stipresnius ryšius tarp Lietuvos institucijų ir diasporos kūrėjų, daugiau rezidencijų, bendrų parodų, festivalių ir tarptautinių tinklų. Diaspora gali būti labai svarbus Lietuvos kultūros partneris pasaulyje.

M. K. Čiurlionis Valensijoje

Rengiate lietuvių autorių parodas skirtingose šalyse. Kaip pasirenkate

menininkus, kūrinius? Kokias temas labiausiai norisi iškelti, pabrėžti, analizuoti šiandieniniame kontekste?

Pirmiausia man svarbu ne autoriaus žinomumas, o kūrinio gebėjimas kalbėti su šiandienos žmogumi. Ieškau menininkų, kurių darbai ne tik turi estetinę vertę, bet ir pasakoja istorijas, kelia klausimus, kviečia užmegzti dialogą.

Pastaraisiais metais mane ypač domina tapatybės, atminties, kultūrinio paveldo, migracijos, laisvės ir žmogaus santykio su gamta temos. Gyvename labai sudėtingų laikotarpiu, todėl menas tampa erdve, kurioje galime reflektuoti tai, kas vyksta aplink mus.

Susidaro ispūdis, kad esate žmonių žmogus – buriantis, jungiantis, inicijuojantis prasmingus, įkvepiančius ryšius tarp žmonių, bendruomenių, kultūrų. Kaip manote, kaip bendravimas su skirtingais žmonėmis, institucijomis, organizacijomis, skirtingų kultūrų pažinimas padeda plėsti savo požiūrį, augti kaip asmenybei ir kartu išlaikyti ir stiprinti savo tautinę savimone, autentišką, unikalią tapatybę?

Gyvendama Ispanijoje supratau vieną labai svarbų dalyką – kuo geriau pažįsti kitus, tuo geriau pažįsti save. Susitikimai su skirtingų kultūrų žmonėmis plečia akiratį, moko tolerancijos, padeda atsisakyti stereotipų.

Tačiau kartu jie stiprina ir savo šaknų suvokimą. Kai gyveni už Lietuvos ribų, lietuviškumas tampa sąmoningu pasirinkimu. Tai ne tik kalba ar tradicijos. Tai vertybės, pasaulio matymas, santykis su istorija ir atsakomybė perduoti tai kitoms kartoms.

Man atrodo, kad tikras tapatybė nėra uždara. Jis auga palaikant dialogą su kitais.

M. K. Čiurlionio fotografijų parodos *Laisvės preliudas* atidarymas Tenerifės fotografijos bienalėje *Fotonoviembre*. Vieta šiuolaikinio meno muziejus (*El Museo de Arte Contemporáneo Eduardo Westerdahl*) .

Pakalbėkime ir apie jau šį mėnesį Lietuvoje vyksiantį PLB lyderių suvažiavimą Žemaitijoje. Renginio metu bus atidaryta paroda „M. K. Čiurlionis. Laisvės preliudas“, vyks Skuodo rajono kultūros centro moterų choro „Apuolė“ pasirodymas. Esate parodos kuratorė. Kuo svarbus šis simboliškas Čiurlionio sugrįžimas į Lietuvą, kokią žinią jis siunčia Lietuvoje susitinkantiems diasporos lietuviams?

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės lyderių suvažiavimo metu susitiks ne tik žmonės iš įvairių pasaulio šalių, bet ir Lietuvos kultūros simboliai, kalbantys apie tai, kas mus jungia, nepaisant atstumų.

Parodoje „M. K. Čiurlionis. Laisvės preliudas“ pasakojama ne tik apie iškilų menininką, bet ir apie laisvės idėją, kuri visada lydėjo Lietuvos istoriją. Tai labai prasminga žinia diasporos lietuviams, kurie dažnai tampa gyvais kultūros ir laisvės ambasadoriais pasaulyje.

Labai prasminga, kad parodos atidaryme dalyvaus Skuodo rajono kultūros centro moterų choras „Apuolė“, atliksiantis M. K. Čiurlionio harmonizuotas lietuvių liaudies dainas. Jose skamba meilė tėvynei, ilgesys, sugrįžimo motyvas ir žmogaus ryšys su gimtąja žeme.

Ypatingą vietą užima daina „Beauštanti aušrelė“, kurios skleidžiama žinia apie šviesą, viltį ir atgimimą labai jautriai susisieja su šio susitikimo prasme.

Manau, kad šis Čiurlionio sugrįžimas į Lietuvą yra daugiau nei kultūrinis įvykis. Čiurlionis yra pasaulinio masto kūrėjas, tačiau kartu vienas stipriausių mūsų kultūrinės tapatybės simbolių. Tai priminimas, kad mūsų kultūra gyvena ne tik muziejuose ar archyvuose, bet ir žmonių atmintyje, bendruomenėse, dainose bei perduodamose vertybėse. Tai taip pat priminimas, jog, kad ir kur gyventume, mus jungia bendras kultūrinis kodas ir atsakomybė jį puoselėti.

Žemaitės gimtadienis Valensijos centrinėje bibliotekoje, 2025 m. gruodis.

Kokie tolesni Jūsų planai, tikslai, o gal jau numatyti kultūriniai projektai ar renginiai Ispanijos lietuvių bendruomenėje ar asmeninės iniciatyvos?

Šiuo metu daug dėmesio skiriu projektams, kurie stiprina Lietuvos ir Ispanijos kultūrinius ryšius. Tęsiu darbą prie parodų, fotografijos projektų, M. K. Čiurlionio kūrybos sklaidos bei iniciatyvų, skirtų Lietuvos kultūrai pristatyti tarptautinėje erdvėje. Taip pat norėčiau skatinti aktyvesnę Ispanijos lietuvių bendruomenės įsitraukimą į kultūrines veiklas ir kurti daugiau bendrų projektų su kitų šalių lietuvių organizacijomis.

Žemaitės kūrybos pristatymas, 2026 m.

Kokią žinią norėtumėt perduoti diasporos kultūros žmonėms ar organizacijoms – kokiose srityse matote ar norėtumėt matyti daugiau bendradarbiavimo galimybių?

Norėčiau paskatinti daugiau bendradarbiauti ir nebijoti kreiptis vieniems į kitus. Diasporos stiprybė yra žmonės ir jų tarpusavio ryšiai.

Turime daug talentų, patirties ir idėjų visame pasaulyje. Jei daugiau dalinsimės žiniomis, kursime bendrus projektus ir palaikysime vieni kitus, mūsų balsas bus stipresnis tiek Lietuvoje, tiek tarptautinėje erdvėje.

Kultūra neturi sienų. Ji jungia žmones, kuria pasitikėjimą ir padeda išsaugoti tai, kas svarbiausia – mūsų atmintį, kalbą ir tapatybę.

Man atrodo, kad būtent dabar yra labai geras metas kurti pasaulinį lietuvių kultūros tinklą, kuriame kiekvienas jaustųsi reikalingas ir galėtų prisidėti savo patirtimi.

Yra daugybė būdų garsinti Lietuvos vardą pasaulyje. Viena didžiausią potencialą turinčių jėgų yra diaspora. Jos stiprybė yra ne pareiga, o pašaukimas – tai, ką žmonės daro iš širdies, vedami savo profesijos, talento ir meilės Lietuvai.

Nesvarbu, ar tai būtų kultūra, mokslas, švietimas, sportas ar verslas – svarbiausia kalbėti apie Lietuvą nuoširdžiai, perteikiant tai, kuo pats gyveni ir tiki. Būtent toks autentiškumas kuria pasitikėjimą ir palieka didžiausią išpūdį.

Mano kelias yra kultūra. Tikiu, kad būtent pasitelkiant kultūrą galima ne tik pristatyti Lietuvą pasauliui, bet ir kurti ilgalaikius ryšius tarp žmonių, bendruomenių ir šalių.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.